

Izziņa par Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam (KLP SP 2023-2027) Uzraudzības komitejas (UK) lēmumu par investīciju projektu atlasē kritērijiem un metodoloģiju KLP SP 2023-2027 investīciju intervencēm (LA 4.1.1., LA 4.1.2., LA 4.1.3., LA 4.1.4., LA 4.2. un LA 4.3.)

Pārstāvētā institūcija	UK locekļa komentārs	Vadošās iestādes komentārs
<i>Projektu atlasē kritēriji un metodoloģija</i>		
1.	<p>Biedrība “Lopkopības saimniecību asociācija”</p> <p>“Lopkopības saimniecību asociācija” (turpmāk – LSA) sniedz divus priekšlikumus:</p> <p>1) intervencēm (LA 4.1.1., 4.1.2., 4.1.3. un 4.2.), atlasē kritēriju <i>“Iemaksātās nodokļu iemaksas par nodarbināto”</i> novienkāršot iemaksātās nodokļu iemaksas par nodarbināto ar formulas aprēķinu un izmantot Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) saimniecību iedalījumu pa kategorijām (<i>Saimniecību sadalījumu var pieprasīt VID</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> - A kategorija, kurā ietilpst saimniecības, kurām visi nodokļi ir samaksāti – 15 punkti; - B kategorijai – 10 punkti; - C kategorijai – 5 punkti. <p>2) intervencei LA 4.1.1. no kritēriju kopas atcelt kritēriju <i>“Dalība atbilstīgā kooperatīvajā sabiedrībā”</i>, jo par to var saņemt 5 punktus, bet lielākā daļa saimniecību nav kooperatīvā, neesam pret kooperatīviem, bet tas ir katras saimniecības</p>	<p>Nav ņemts vērā.</p> <p>1) Skaidrojam, ka projektu atlasē kritēriju izstrādes laikā tika izvērtēta šāda iespēja par VID izstrādāto nodokļu maksātāju reitinga sistēmas izmantošanu investīciju intervenču projektu atlasē kritēriju ietvarā.</p> <p>Ņemot vērā, ka VID noteiktā nodokļu maksātāja reitingā iekļaus tikai tos uzņēmumus, kuri iesniedz gada pārskatus, savukārt tos, kuri iesniedz gada ienākumu deklarācijas šajā reitingu sarakstā nemaz neiekļaus, tad liela daļa zemnieku saimniecības, īpaši mazās saimniecības par šo kritēriju nesaņems punktus. Tādejādi ar šo kritēriju nevar nodrošināt vienlīdzīgo attieksmi un nosacījumus visām saimniecībām. Līdz ar to šobrīd nodokļu maksātāju reitinga sistēma nevar tikt izmantota.</p> <p>2) Skaidrojam, ka ievērojot KLP stratēģiskā plāna situācijas analīzi, kurā konstatēts, ka Latvijā ir sadrumstalota saimniecību struktūra, liels pašpatēriņa, tirgum neražojošu saimniecību īpatsvars. Lai stiprinātu mazo un vidējo lauksaimnieku pozīcijas pārtikas piegādes ķēdē, vienlaikus veicinot arī piegādes ķēdes pārredzamības uzlabošanu, ir nepieciešams turpināt veicināt īpaši</p>

		<p>individuāls lēmums par darbību kooperatīvā. (Saimniecība iestājoties kooperatīvā nav informēta par visām kooperatīva darbībām, līdz ar to arī par negatīvajām darbībām, tas ietekmē saimniecības darbību un arī saimniecības labo praksi, kā piemēram, kooperatīvs Latraps šobrīd.)</p> <p>LSA ierosina VID saimniecību iedalījumu pa kategorijām, jo atbalstam nodokļu nomaksu un esam pret ēnu ekonomiku, mūsaprāt Zemkopības ministrijas (turpmāk – ZM) pozīcija arī ir atbalstīt nodokļu maksātājus, un būtu tikai saprotami, ka saimniecības, kuras labprātīgi maksā nodokļus saņem augstākus vērtēšanas kritērijus projektu atlasē. Šis punkts būtu stimulē saimniecībām maksāt nodokļus laicīgi un visos gadījumos, protams, katra saimniecība izvērtē savas iespējas.</p> <p>Ja tiek atcelts kritērijs par dalību kooperatīvā, tad šos 5 punktus varētu pielikt pie kritērija “Iemaksātās nodokļu iemaksas par nodarbināto” un A kategorijas saimniecības saņem 20 punktus</p>	<p>mazo un vidējo lauksaimnieku apvienošanos un iesaisti kooperatīvajās sabiedrībās, izmantojot tās iespējas, ko sniedz kooperatīvās sabiedrības, kā piemēram, pirmapstrādi, uzglabāšanu, tehnikas nomu, kopējo produkcijas realizāciju un jaunu noieta tirgu meklēšanu u.tml.</p> <p>Ievērojot to, ka atbalsta intervence LA4.1.1. ir tiešā veidā vērsta uz atbalstu mazo un vidējo saimniecību konkurētspējas stiprināšanai, tad projektu atlases kritērijs par dalību kooperatīvā ir saglabājams. Vienlaikus, ņemot vērā dažādos lauksaimnieku organizāciju NVO viedokļus, projektu atlases kritērijs ir papildināts ar iespēju saņemt projektu atlases kritēriju punktus tādām atbalsta pretendētām, kas ir noslēdzis ilgtermiņa līgumu par produkcijas realizāciju ar pārstrādes uzņēmumu.</p>
<p>Projektu atlases kritēriji un metodoloģija intervencē LA 4.1.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās konkurētspējai"</p>			
2.	<p>Biedrība “Zemnieku saeima”</p>	<p>Kritēriju grupa Nr.4 <i>“Atbalsta pretendenta atbilstība shēmām”</i>. Aicinām kritēriju <i>“Atbalsta pretendenta saimniecība pilnībā ir ietverta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā”</i> saglabāt ZM sākotnēji piedāvātajā redakcijā:</p>	<p>Nav ņemts vērā. Skaidrojam, ka minimālo ieņēmumu nosacījums ir ietverts Ministru Kabineta 26.05.2009. noteikumos Nr.485¹ “Bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtība”. Vienlaikus, ievērojot bioloģiskās lauksaimniecības sertificēto platību samazināšanos 2023.gadā, kā arī klimatiskos apstākļus, tad projektu atlases kritēriju ietvarā nebūtu papildus pārbaudāmi</p>

¹ 2009. gada 26. maija Ministru kabineta noteikumi Nr. 485 “Bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtība”.

		<ul style="list-style-type: none"> - <i>“Atbalsta pretendenta saimniecība pilnībā ir ietverta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā un nodrošināti minimālie ieņēmumi uz hektāra”.</i> 	saimniecības ieņēmumi uz hektāra, ievērojot to, ka bioloģiskai saimniecībai projekta īstenošanas rezultātā ir jāsasniedz izvēlētie ekonomiskie rādītāji.
3.		<p>Kritēriju grupa Nr.10 <i>“Dalība atbilstīgā kooperatīvajā sabiedrībā (jau šobrīd kooperatīvā, aktīvs dalībnieks, ko apliecina kooperatīvs)”.</i></p> <p>Zemnieku saeima (turpmāk – ZSA) neatbalsta šī kritērija papildinājumu, <i>“Atbalsta pretendents vismaz trīs gadus ir attiecīgās nozares atbilstīgās kooperatīvās sabiedrības vai Eiropas kooperatīvās sabiedrības biedrs vai ir noslēgts ilgtermiņa līgums vismaz uz trīs gadiem¹⁰ ar pārstrādes uzņēmumu par produkcijas realizāciju”</i> ar nosacījumu – <u>ir noslēgts ilgtermiņa līgums ar pārstrādes uzņēmumu par produkcijas realizāciju.</u></p> <p>ZSA papildinājumu neatbalsta, jo netika panākta kopēja vienošanās.</p>	<p>Nav ņemts vērā.</p> <p>Ņemot vērā dažādos lauksaimnieku organizāciju NVO viedokļus par šī kritērija piemērošanu, projektu atlases kritērijs kompromisa vārdā ir papildināts ar iespēju saņemt projektu atlases kritēriju punktus tādām atbalsta pretendentiem, kas ir noslēdzis ilgtermiņa līgumu par produkcijas realizāciju ar pārstrādes uzņēmumu.</p>
<p><i>Projektu atlases kritēriji un metodoloģija intervencē</i></p> <p><i>LA 4.1.2. “Atbalsts ieguldījumiem SEG un amonjaka emisijas samazinošajiem pasākumiem un klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgošanās pasākumu īstenošanai lauku saimniecībās”</i></p>			
4.		<p>Kritēriju grupa Nr.4 <i>“Atbalsta pretendenta atbilstība shēmām”.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aicinām kritēriju grupā saglabāt ZM sākotnēji piedāvāto redakciju, atstājot arī kritēriju: <i>“Bioloģiskās lauksaimniecības shēmas operators”</i> ar 15 punktiem. - Tāpat aicinām kritēriju <i>“Atbalsta pretendenta saimniecība pilnībā ir ietverta bioloģiskās</i> 	<p>Nav ņemts vērā.</p> <p>Lai vienkāršotu projektu atlases kritēriju piemērošanu un vienlaikus ievērojot bioloģiskās lauksaimniecības sertificēto platību samazināšanos 2023.gadā, kā arī klimatiskos apstākļus, tad projektu atlases kritēriju ietvarā ir noteikts viens projektu atlases kritērijs, piešķirot projektu atlases kritēriju punktus par bioloģisko saimniecību, kura ir ietverta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā, attiecīgi piešķirot 15 punktus. Vienlaikus nebūtu papildus pārbaudāmi saimniecības</p>

		<p><i>lauksaimniecības kontroles sistēmā” saglabāt ZM sākotnēji piedāvātajā redakcijā:</i></p> <p><i>“Atbalsta pretendenta saimniecība pilnībā ir ietverta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā un nodrošināti minimālie ieņēmumi uz hektāra”.</i></p>	<p>ieņēmumi uz hektāra, ievērojot to, ka bioloģiskai saimniecībai projekta īstenošanas rezultātā ir jāsasniedz izvēlētie ekonomiskie rādītāji.</p>
<p>Projektu atlasē kritēriji un metodoloģija intervencē</p> <p>LA 4.1.3 "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības dzīvnieku labturības uzlabošanai un biodrošības pasākumu īstenošanai"</p>			
5.		<p>Kritēriju grupa Nr.6 “Atbalsta pretendenta atbilstība shēmai”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aicinām saglabāt ZM sākotnēji piedāvāto redakciju, atstājot arī kritēriju “<i>Bioloģiskās lauksaimniecības shēmas operators</i>” ar 15 punktiem; - Kritērijam “Atbalsta pretendenta saimniecība pilnībā ir ietverta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā” aicinām saglabāt ZM sākotnēji piedāvāto redakciju: <i>“Atbalsta pretendenta saimniecība pilnībā ir ietverta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā un nodrošināti minimālie ieņēmumi uz hektāra”.</i> 	<p>Nav ņemts vērā.</p> <p>Lai vienkāršotu projektu atlasē kritēriju piemērošanu un vienlaikus ievērojot bioloģiskās lauksaimniecības sertificēto platību samazināšanos 2023.gadā, kā arī klimatiskos apstākļus, tad projektu atlasē kritēriju ietvarā ir noteikts viens projektu atlasē kritērijs, piešķirot projektu atlasē kritēriju punktus par bioloģisko saimniecību, kura ir ietverta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā, attiecīgi piešķirot 15 punktus. Vienlaikus nebūtu papildus pārbaudāmi saimniecības ieņēmumi uz hektāra, ievērojot to, ka bioloģiskai saimniecībai projekta īstenošanas rezultātā ir jāsasniedz izvēlētie ekonomiskie rādītāji.</p>
<p>Projektu atlasē kritēriji un metodoloģija intervencē</p> <p>LA 4.1.4 "Atbalsts ieguldījumiem AER izmantošanai vai energoefektivitātes palielināšanai"</p>			
6.		<p>Aicinām saglabāt ZM sākotnēji piedāvāto redakciju kritēriju kopai “<i>Ieguldījumiem atjaunīgās enerģijas izmantošanai</i>” saglabājot šo vērtēšanas kritēriju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>“Atbalsta pretendenta pēdējā noslēgtajā gadā iemaksātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas vidēji uz vienu pēdējā noslēgtajā gadā</i> 	<p>Nav ņemts vērā.</p> <p>Intervences projektu atlasē kritēriji ir vērsti tiešā veidā uz intervences mērķu izpildi, vērtējot projekta attiecināmo izmaksu efektivitāti. Ievērojot Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam ieviešanas pieredzi šāda paša veida ieguldījumiem, kur lauksaimnieku aktivitāte ir salīdzinoši zema,</p>

		<u>nodarbināto (t. sk. pašnodarbinātu personu), dalītas ar 100” ar 15 punktiem.</u>	tad projektu atlases kritēriju ietvarā prioritāte būtu jāpiešķir tādiem atbalsta pretendentiem, kas paveic lielāku ieguldījumu AER mērķu izpildē par mazāku publisko finansējumu.
Projektu atlases kritēriji un metodoloģija intervencē 4.2. "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"			
7.		Kritēriju grupa Nr.6 “Produkcijas realizācija ārējos tirgos”. Aicinām kritēriju “Par katru veselu procentu punktu virs 3 procentu punktiem piešķir vienu punktu” attiecināt uz eksportu vērstu produkta ražošanai.	Ņemts vērā. Skaidrojam, ka noteikumu projekts paredz, ka ieguldījumi projektā ir saistīti ar eksporta produkciju. Tādejādi arī šie projektu atlases kritēriju punkti piešķirami, ja projekta ieguldījumi ir saistīti ar eksporta produkciju.
8.		Kritēriju grupa Nr.8 “Piena pārstrādes nozares uzņēmumu sadarbība”. Aicinām kritēriju “Projektā nodrošina piena pārstrādes nozares uzņēmumu sadarbību kopīgu eksporta mērķu īstenošanai” papildināt ar vārdu "graudu" ņemot vērā, ka pievienotās vērtības radīšana graudiem ir ļoti būtiska.	Nav ņemts vērā. Skaidrojam, ka intervences ietvaros ir paredzēts veicināt piena pārstrādes uzņēmumu sadarbību, ievērojot to, ka Latvija raksturojas ar lielu skaitu piena pārstrādes uzņēmumu, kas ir nelieli un kuri ražo produkciju vietējam Latvijas tirgum, ko attiecīgi būtiski ietekmē vietējo iedzīvotāju pirktspēja. Salīdzinot šo uzņēmumu ekonomiskos rādītājus ir redzams, ka piena produktu ražotāji ar lielākiem eksporta tirgiem, ir labākā finansiālā situācijā. Turklāt viens mazais piena pārstrādes uzņēmums nespēj nodrošināt pietiekamu produkcijas apjomu eksportam. Tāpēc ir paredzēts šāds projektu atlases kritēriju punkts, lai veicinātu mazo piena pārstrādes uzņēmumu sadarbību, nepieciešamo produkcijas apjomu eksporta tirgiem nodrošināšanai, kas tādejādi uzlabotu šo uzņēmumu finansiālo stabilitāti ilgtermiņā.
9.		Kritēriju grupa Nr.9 “Atbalsta pretendenta piederība pārtikas drošības nodrošināšanā”. Aicinām par kritēriju “Atbalsta pretendents ir D kategorijas kritiskās infrastruktūras pārtikas ražotājs” papildus 5 punktus piešķirt tikai par konkrēto	Nav ņemts vērā. Ievērojot to, ka uzņēmuma iesaiste kā D kategorijas kritiskās infrastruktūras pārtikas ražotājam ir konfidenciāla, tad projektu atlases kritēriju punktu piešķiršana par konkrētu produktu ražošanu projekta ietvaros nav atbalstāma.

		produktu ražošanu , nevis visam uzņēmumam kopumā.	
10.		Kritēriju grupā Nr.10 <i>“Vietējās izcelsmes izejvielas izmantošana”</i> aicinām palielināt vietējās produkcijas īpatsvaru , ņemot vērā pēdējos 2 gadus pausto ZSA viedokli. Nepieciešamības gadījumā, aicinām veikt KLP SP grozījumus.	Nav ņemts vērā. Noteikumu projekts par intervences īstenošanu un projektu atlases kritēriji ir izstrādāti atbilstoši šobrīd spēkā esošajai KLP stratēģiskā plāna redakcijai.
<i>Projektu atlases kritēriji un metodoloģija kooperatīvajai sabiedrībai (arī kooperatīvo sabiedrību apvienībai), ja tā pretendē uz atbalstu 4.1.1., 4.1.2., 4.1.4. vai 4.2. intervencēs</i>			
11.		Kritēriju grupā Nr.4 <i>“Bioloģiskā nozare”</i> aicinām izteikt redakciju: "Kooperatīvam ir piešķirts bioloģiskais sertifikāts un dominējošo apjomu veido ieņēmumi no bioloģiskās produkcijas ražošanas, pirmsapstrādes u.t.t."	Nav ņemts vērā. Ievērojot to, ka kooperatīvo sabiedrību skaits, kam piešķirts bioloģiskais sertifikāts ir neliels un bioloģiskajā lauksaimniecībā jo īpaši būtu veicināma lauksaimnieku iesaiste kooperatīvajās sabiedrībās, tādejādi nodrošinot lielākus produkcijas apjomus tirgū, kritērijs saglabāts bez ieņēmumu īpatsvara vērtējuma.
12.		Kritēriju grupa Nr.5. <i>“Kooperatīvās sabiedrības apgrozījums starp sabiedrību un sabiedrības biedriem”</i> : Attiecīgais punkts radīs situāciju, ka kooperatīvi apzināti neizslēgs neaktīvos biedrus , lai nodrošinātu pēc iespējas mazāku apgrozījumu pret biedru.	Nav ņemts vērā. Skaidrojam, ka šis projektu atlases kritērijs nav ar būtiski lielāku punktu skaitu īpatsvaru salīdzinot ar citiem kritēriju punktiem. Uzskatām, ka kooperatīvajai sabiedrībai ir jāvērtē tādu biedru esamība kooperatīvā un sadarbība ar tiem, kuri nav aktīvi. Vienlaikus ar projektu atlases kritērijiem LA4.1.1. un noteikumu projektā ietvertu nosacījumu, tiek veicināta lauksaimnieku aktīva iesaiste kooperatīvā, kam seko līdzīgi un vērtē arī pats kooperatīvs.